

Türkiye Otelciler Birliği
Hotel Association of Turkey

ROMANIAN TOURISM FAIR SONUÇ RAPORU

Romanya Turizm Fuarı

37.Romanya Turizm Fuarı, Bükreş'te bulunan tarihi Romexpo Fuar Merkezinde, 16-19 Şubat 2017 tarihleri arasında gerçekleştirildi. Toplam 5 ayrı salonda düzenlenen fuara büyük çoğunluğu Romanya, Türkiye, Yunanistan ve Bulgaristan'dan olmak üzere 13 ayrı ülkeden yaklaşık 280 kuruluş stand alarak katıldı.

Türkiye Standı

Fuarda yer alan en büyük ülke standı olan Türkiye standı, bir önceki yıla göre 100 metrekare büyütülerek toplamda 200 metrekareye ulaşmıştır. Standın organizasyonu Sofya Kültür ve Tanıtma Müşavirliği tarafından gerçekleştirilmiştir. Türkiye stand alanı içerisinde, aralarında THY ve TÜROB' un da yer aldığı 20 ayrı kurum/kuruluş katılım sağlamıştır.

Fuarın değişik bölümlerinde, Türkiye stand alanı dışında da, ülkemizden çok sayıda kurum/kuruluşun katılım sağladığı, Kuşadası ve Çanakkale destinasyonlarının özel standlar ile katıldığı, özellikle Antalya, Belek, Alanya, Kuşadası bölgesi otellerinin ise işbirliği yaptıkları tur operatörleri ile birlikte fuara katıldıkları görülmüştür.

Ev sahibi Romanya'dan sonra en büyük katılımcı ülkenin Türkiye olduğu gözlemlenmiştir.

TÜROB Standı

Türkiye bölümünde yer alan Türkiye Otelciler Birliği Standında, katılımcı ve ziyaretçilere tanıtıcı yayınların dağıtımı yapılmıştır. Standımızı ziyaret eden Sofya Kültür ve Tanıtma Müşaviri Cemal Tekkanat, T.C.Romanya Büyükelçisi Osman Koray Ertaş, Bükreş Büyükelçiliği Ticaret Müşaviri Mükerrrem Aksoy ile Romanya Türk İşadamları Derneği Başkanı Murat Demiray'a TÜROB çalışmaları ve sektörel konularda bilgi aktarılmıştır.

ROMANYA

Avrupa Birliđinin en genç üyeleri arasında yer alan Romanya, Birliđe üye olması ile birlikte ekonomik ve sosyal alanda gelişim göstermeye başladı. Ancak, ülkedeki genç işgücünün (18-35 yaş) çok büyük bölümü çalışma amacı ile AB ülkelerine göç ettiğinden nüfus artış hızında önemli oranda gerileme yaşanmaktadır.

Yaklaşık 19,8 milyon (1990 yılında 23,2 milyon) nüfusa sahip olan Romanya'da GSYİH 186.5 Milyar dolar, Kişibaşı milli gelir ise 9.438 dolar (IMF, 2016) seviyesindedir. 2016 yılında ekonomi % 4,8 büyümeye göstermiş, işsizlik ise % 6 seviyesinin altına gerilemiştir.

Asya ve Avrupa kavşak noktasında, Tuna Nehri ve Karadeniz yakınlarında yer alan Romanya, coğrafi yerleşim açısından oldukça stratejik bir konuma sahiptir. Büyük bir ekonomik potansiyeli elinde bulunduran ülke, gelişmiş sanayii ve tarım alanlarının yanı sıra zengin doğal kaynakları açısından da oldukça şanslıdır.

Başkenti Bükreş'in yanında Braşov, Köstence, Craiova, Yaş, Galati, Timisoara ve Cluj-Napoca diğer önemli şehirleridir.

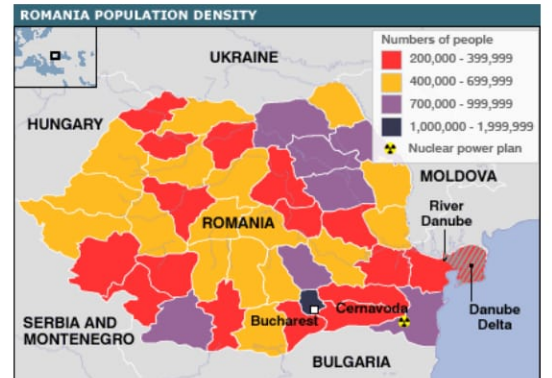
1990 yılından beri, gerek dışarıya göç, gerekse artan ölüm ve azalan doğum oranları nedeniyle, Romanya'nın nüfusu sürekli azalma kaydetmiştir. 2015 yılında 19,9 milyon kişiye kadar düşmüştür.

Ülkenin yaşadığı ekonomik sıkıntılara rağmen, nüfusun bir kısmının satın alma gücü son yıllarda önemli ölçüde yükselme göstermiştir. Komünist dönem sonrası Dođu Avrupa'daki tüm ülkelerin geçtiği dönüşüm sürecine nispeten geç giren Romanya'da harcanabilir kişi başına gelir halen Polonya, Slovakya gibi ülkelerin yaklaşık %25 altındadır. Bununla beraber tasarruf eğilimleri düşük ve tüketim eğilimleri yüksek olan Romenler yaşam standartlarını geliştirmeye çok meraklıdır.

Romanya, yaklaşık 6,5 milyar dolarlık yatırım sermayesiyle bölgedeki Türk yatırımları için bir üs haline gelmiştir. Halen 10.000 civarında aktif Türk firması Romanya'da faaliyet göstermektedir. Önemli yatırımcılarımız arasında Arctic (Arçelik), Credit Europe (Fibabank), Anchor (Özyeđin), Garantibank, Kastamonu Entegre, Rulmenti (Kombassan), Kanal D, Erdemir, Ülker, Şişecam ve Eti gibi şirketlerimiz de bulunmaktadır.

Romanya'da Resmi Tatiller

- 1-2 Ocak (Yeni Yıl)
- 6 Ocak (Ortodoks takviminde Paskalya)

- 1 Mayıs (İşçi Bayramı)
- 1 Aralık (Romanya Ulusal Günü)
- 25-26 Aralık (Noel)

Romanya'da Turizm

Turizm açısından birçok avantajı bünyesinde bulunduran Romanya, son yıllarda yaptığı çalışmalar neticesinde turist sayısında istikrarlı büyüme yakalamayı başarmıştır.

Sosyalist blokunun en önemli merkezlerinden Bükreş, kış mevsiminde ülkenin kayak merkezi konumunda olan Poiana Braşov, Transilvanya Bölgesi'ndeki Balkan, Latin, Alman ve Macar kültürü ile yoğrulmuş kültür şehri Sibiu, ziyaretçilerine 15. yüzyılın Avrupa'sını yaşatan, UNESCO Dünya Kültürel Mirası listesinde yer alan Sighisoara ve Romanya'nın Karadeniz'e açılan kapısı Köstence şehri ülkenin en önemli turizm merkezlerini oluşturuyor.

a) Turist sayısı

Romanya'ya gelen turist sayısı (milyon)	
2013	1,71
2014	1,91
2015	2,23
2016	2,47

2016 yılında ülkeyi ziyaret eden yabancı turist sayısı %10,6 artışla 2.47 milyona çıktı. Ülkeyi ziyaret eden turistlerin 1.85 milyonu Avrupa ülkelerinden (1.58 milyon, AB), 354 bini ise Asya'dan geldi.

b) Ülkelere göre turist sayısı

Romanya'ya ülkelere göre gelen turist sayısı (2015)		
Ülke	Turist Sayısı	Geceleme Sayısı (Otellerde)
Almanya	267.620	522.310
İsrail	219.486	475.864
İtalya	211.392	409.707
Fransa	135.023	242.172
İngiltere	125.867	231.502
Macaristan	122.083	246.641
İspanya	92.189	162.964
Polonya	91.870	170.533

Avusturya	56.226	96.544
Bulgaristan	56.008	94.491
Türkiye	51.102	100.172
Yunanistan	42.385	88.258
Diğer	768.727	1.630.481
TOPLAM	2.239.978	4.471.639

Romanya'yı ziyaret eden yabancı turistlerin önemli bölümü (1,7 milyon) Avrupa Birliği ülkelerinden gelmiş olup Almanya ilk sırada yer almaktadır.

c) Konaklama tesis kapasitesi

ROMANYA KONAKLAMA TESİS KAPASİTESİ			
YIL	2013	2014	2015
Tesis Sayısı			
Otel	1.445	1.473	1.545
Motel	215	212	221
Hostel	185	204	248
Diğer	4.164	4.241	4.807
TOPLAM	6.009	6.130	6.821
Yatak Sayısı			
Otel	183.330	186.236	190.275
Motel	8.493	7.883	8.331
Hostel	8.482	9.116	11.757
Diğer	105.402	108.053	117.950
TOPLAM	305.707	311.288	328.313
Geceleme Sayısı			
Otel	47.866.054	48.482.146	49.580.807
Motel	2.778.809	2.609.986	2.750.418
Hostel	2.185.296	2.429.554	2.880.394
Diğer	24.198.329	24.155.131	26.660.920
TOPLAM	77.028.488	77.676.817	81.872.539

Romanya'da konaklama tesisleri genel olarak orta ve küçük ölçekli tesislerden meydana gelmektedir. 2016 yıl sonu itibari ile toplam yatak kapasitesi 350 bin dolayında olup ortalama otel doluluk oranları Bükreş dışındaki bölgelerde mevsimsellik nedeniyle %30 dolayında seyretmektedir.

d) Otellerin sınıfına göre dağılımı

OTELLERİN SINIFINA GÖRE DAĞILIMI & KAPASİTESİ		
Kategori	Otel Sayısı	Yatak Kapasitesi
5*	34	8.137
4*	294	40.659
3*	789	75.185
2*	366	60.111
1*	62	6.183
TOPLAM	1.545	190.275

e) Otellerin bazı bölgelere göre kapasitesi

BAZI BÖLGELERE GÖRE OTEL KAPASİTESİ									
Bölge	Bükrş ve çevresi			Kayak ve Dağ Otelleri			Karadeniz		
Tesis Türü	Otel Sayısı	Yatak Sayısı	Geceleme Sayısı	Otel Sayısı	Yatak Sayısı	Geceleme Sayısı	Otel Sayısı	Yatak Sayısı	Geceleme Sayısı
Otel	651	65.371	23.109.914	204	17.720	5.969.423	283	62.440	7.626.401
Motel	34	1.360	462.278	17	1.104	377.056	-	-	-
Hostel	99	4.234	1.431.299	21	1.180	361.449	50	3.425	270.669
Diğer	666	15.600	4.583.363	1.580	35.771	9.296.856	353	17.488	1.503.826
TOPLAM	1.450	86.565	29.586.854	1.822	55.775	16.004.784	686	83.353	9.400.896

f) Paket tur sayısı

Romanya vatandaşları yurt dışına seyahat PAKET TUR sayıları		
Ülke	Yıl	
	2014	2015
Yunanistan	105.752	136.812
Bulgaristan	85.523	110.558
Türkiye	105.470	98.627
İspanya	55.576	59.735
İtalya	18.660	47.117
Fransa	28.640	33.426

Diğer Ülkeler	142.4 10	160.061
TOPLAM	542.0 31	646.336

Romanya'da toplam paket tur satışları 2016 yılında yaklaşık %20 artmış, sadece Türkiye satışlarında % 25 düşüş kaydedilmiştir.

g) Romanya'nın en büyük Seyahat Acentaları

Romanya'da ciro bakımından en büyük 10 Seyahat Acentası (2015)		
Sıra No	Acenta Adı	Ciro (Milyon RON)
1	Touring Europabus Romania	339,1
2	Christian 76 Tour	246,8
3	Happy Tour	194,5
4	Paravian Tour	193,9
5	Paralela 45 Turism	192,7
6	Vola.ro	187,2
7	Perfect Tour	179,3
8	Aerotravel	147,3
9	Hotelair	86,2
10	Business Travel&Tourism	73,1

Romanya Seyahat Acentaları Birliği (ANAT) tarafından 2017 kataloğu aracılığı ile yapılan açıklamada, ülkede faaliyet gösteren Seyahat Acentaları, toplam ciroları üzerinden sıralanmıştır.

h) Ryanair 2018 yılına kadar Romanya'da yolcu sayısını 40% artırmayı hedefliyor.

İrlanda merkezli ucuz maliyetli havayolu kuruluşu (low-cost air carrier) Ryanair, Romanya'da başlattığı atakla, ilk etapta 2018 yılına kadar bu ülkeden taşıdığı yolcu sayısını %40 artırarak Bükreş'i Avrupa'nın önde gelen şehirlerine bağlamayı planlıyor.

2017 yılı içerisinde planlanan toplam 13 yeni uçuş noktasından 2.6 milyon yolcu taşınacak. İlk olarak, 2016 yılında Bükreş ve Timisoara' dan uçmaya başlayan Ryanair bunlara ilave olarak Mart 2017 itibari ile Oradea-Barcelona ve Milan, Bükreş-Palermo uçuşlarına başlayacak. Bükreş-Bologna, Milan ile Timisoara-Bristol uçuşları da bunları takip edecek. Ryanair; Bükreş-Atina, Berlin, Bürüksel, Dublin, Londra, Madrid ve Roma uçuşlarını sürdürmektedir.

Türkiye & Romanya Turizmi

Ülkemiz açısından en istikrarlı gelişen pazarların başında yer alan Romanya, turist sayısında 2016 yılında %19 düşüşle, nispeten Avrupa'daki en az düşüş gösteren pazarlarımız arasında yer aldı. Antalya, Kuşadası ve İstanbul pazarda öne çıkan destinasyonlarımız olmakla birlikte özellikle karayolu ile yapılan seyahatlerde Çanakkale ve Asos, Romanyalıların mutlaka uğrak noktası konumunda. Yıllar itibari ile ülkemize gelen Romanyalı turist sayısı;

Romanya'dan ülkemize gelen turist sayısı				
Yıl	Türkiye		İstanbul	
	Turist Sayısı	Değişim (%)	Turist Sayısı	Değişim (%)
2013	395.214	2,6	100.420	10,1
2014	426.585	7,9	110.623	10,0
2015	441.097	3,4	110.293	0,0
2016	357.473	-18,9	83.928	-23,9

Ülkede faaliyet gösteren tur operatörlerinin 2017 yaz kataloglarında, başta Antalya ve Kuşadası olmak üzere ülkemize yer verildiği görülmektedir. Örnek olarak,;

Tui Travel Center ; Kemer,Lara, Belek, Side, Alanya

Paralela45 ; Antalya, Bodrum, Marmaris, Kuşadası

Filadelfia Turizm ; Antalya, Kuşadası, Bodrum,

Fibula ; Belek, Alanya, Kemer, Lara, Side

Mr.Peter ; Belek,Lara, Kundu, Kemer, Side, Alanya, Antalya, Bodrum, Kuşadası, Marmaris, Didim

2016 yılında yaklaşık 60 bin Türk vatandaşı Romanya'yı ziyaret etmiştir.

Sonuç

Romanya'dan ülkemize otobüs ile tur düzenleyen kuruluşlar, hükümetimizce havayolu kuruluşlarına sağlanan "Yakıt Desteği" nin otobüsler için de sağlanması talep etmektedir.

THY, Pegasus ve TAROM' dan sonra Romanya-Türkiye arasında uçuş başlatan Atlasglobal' in kısa süre önce başlattığı İstanbul- Cluj tarifeli seferleri yeterli yolcu sayısına ulaşamaması nedeniyle durdurulmuştur.

Dışişleri Bakanlığı tarafından AB vatandaşlarının nüfus kağıtları ile ülkemize girmeleri için çalışma başlatıldığı açıklaması Romen vatandaşlar tarafından memnuniyetle karşılanmış, bu yönde uygulamanın en kısa süre içerisinde hayata geçirilmesinin turizm açısından olumlu sonuçlarının olacağı, ziyaretçi sayısında artış meydana geleceği dile getirilmiştir.

Fuarda, turizm profesyonelleri ile yapılan değerlendirmeler neticesinde, 2017 yılında Romanya'dan ülkemize gelecek turist sayısı İstanbul destinasyonu dışındaki diğer bölgelerde bir önceki yıla oranla artış kaydedecektir.

Kaynaklar: TÜROB Arşiv, T.C.Kültür ve Turizm Bakanlığı, T.C.ekonomi Bakanlığı, T.C.Bükreş Büyükelçiliği, İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Romanya Devlet İstatistik Enstitüsü, Insse, World Bank, ANAT, IMF, Ryanair, Seenews, THY, Pegasus, Atlasglobal, TAROM

TÜROB © Şubat 2017